

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 404.

Anden Session.

103die Møde.

Onsdagen den 5te Marts.

(Forts.)

Indenrigsministeren (forts.): Jeg tilføjer, at Grundlovens § 87 efter min Formening ikke ligefrem er anvendelig i det nærværende Tilfælde; vil man give en Lov om dette Forhold, saa troer jeg ikke, man skal gaae ud fra Grundlovens § 87, uagtet man efter min Formening aldrig skal tilfidesætte den, men fra den Erkjendelse, at det er et Forhold, som i begge de interesserede Parters Interesse kan ordnes paa en bedre Maade, end hidtil er forsøgt, og at der, for at en saadan Ordning kan indtræde, saavel som ogsaa paa Grund af den Interesse, Staten har deraf, er al Føle for Lovgivningen til efter en omhyggelig Overveielse paany at beskæftige sig med dette Forhold, at ordne og reformere de ældre Bestemmelser derom, med Hensyn til hvilke det jo er klart, at mange ere af den Art, at de ikke ret vel længere kunne anvendes, og at mange i en lang Arrække ikke have fundet nogen stadig eller fast Anvendelse. Det lader sig ikke nægte, at man saavidt muligt bør søge at sammensætte de forskjellige Sider af det hele Forhold; jeg troer, at det har Meget for sig, at man ikke ene og alene skal ordne Fæsteforholdet, men at man samtidigt dermed, om ikke i den samme Lov, skal træffe Bestemmelser om Sammenlægningen og Udskyfningen af Eiendomme, kort sagt, give en heel ny Landbolov om samtlige disse beslægtede Forhold. Naar man da gaaer ud fra, at det er begge Parters Interesse, som man paa en retfærdig Maade og, saafremt man kan opnaae det, efter en viss Lovgivnings Regler vil søge fremmet, saa troer jeg ikke, at det vil være ugjørligt, ligesom det jo ogsaa har været muligt for vore Forsædere, i en kommende Tid

at træffe hensigtsmæssige og tidsvarende Bestemmelser om hele dette Forhold. Jeg tiltager mig ikke nogen Dom over, om den Maade, hvorpaa den ærede Forslagsstiller har søgt at ordne Forholdet, vil føre til et fordeeltigere Resultat for den ene Part, navnlig for de nuværende store Godseiere, end, hvis man gik i den Retning, som jeg før antydede, og som jeg ikke skal gaae nærmere ind paa, da jeg ikke finder, at Sligt bør finde Sted, for Regjeringen træder frem og tager Sagen i sin Heelhed under Overveielse; derimod er det mig ganske klart, at den ærede Forslagsstiller meget har høvt de nuværende Godseiers Interesse for Die, at den har ligget ham varmt paa Hjerte, men jeg troer tillige, at det vil være umuligt for ham at gennemføre de Bestemmelser, som han har foreslået til deres Bedste. Naar man stiller sig paa den 87de Grundlovsparagraphs Standpunkt, saa vil den, som man paa Grund af denne Paragraph erproprierer, blive sat fra Eiendommen, og derved vil den Interesse, som skal fremmes ved Loven, træde tilside; idet man tager Eiendommen fra ham og giver ham Erstatning derfor, fremtræder han paa en underordnet Maade og har ikke videre Indflydelse paa Forholdets Ordning. Naar man derimod gaaer den modsatte Vej, og i alt Fald indrømmer ham en viss Deeltagelse i Forholdets nye Ordning eller i dets eventuelle Opøsning, saa troer jeg, at man er mere berettiget til at gennemføre det Hensyn til Eieren, som den ærede Forslagsstiller i sin Retfærdighedsfølelse har seet burde gennemføres, men som jeg netop troer, det ikke vil lykkes ham at gennemføre, fordi han neppe vilde være istand til at sætte alle de Bestemmelser igjennem, som i denne Anledning ere fremkomne. Jeg skal i denne Henseende vende mig til Forslaget selv. Jeg har allerede tidli-